

[Etusivu](#) > ... > [Kanteen Nostaminen](#) > [Oikeusapu](#) > Sweden

Oikeusapu

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Ruotsissa itse oikeuskäsittely on maksuton lukuun ottamatta hakemusmaksua, joka on tällä hetkellä 2 800 Ruotsin kruunua. Asioissa, joissa riidan kohteen arvo ei ole enempää kuin puolet hintaperusmäärästä, hakemusmaksu on 900 kruunua.

Hintaperusmäärä lasketaan yleisessä hintatilanteen muutosten perusteella [sosiaalivakuutuslain 2010:110](#) | [Ruotsin valtiopäivät \(riksdagen.se\)](#) säännösten mukaisesti. Laskelmat perustuvat kuluttajahintaindeksin muutokseen, ja ne vahvistetaan kokonaiseksi kalenterivuodeksi. Tilastollisen keskuslaitoksen verkkosivulla on tietoa tämän vuoden hintaperusmäärästä. [Price Base Amount \(scb.se\)](#).

Jos myönnetään oikeusapua, valtio maksaa hakemusmaksun.

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Siviilioikeuden alalla on mahdollista saada seuraavanlaista oikeudellista apua:

- neuvonta
- oikeusapu.

Näistä molemmista säädetään [oikeusapulaissa \(1996:1619\)](#).

3 Millä perusteella oikeusapua voidaan myöntää?

Neuvonta

Kaikki – mm. luonnolliset henkilöt, yhdistykset ja yritykset – voivat saada neuvontapalveluja kaikissa oikeudellisissa asioissa.

Neuvontapalveluja voi antaa asianajaja tai asianajotoimistossa toimiva muu juristi. Neuvontapalveluja annetaan korkeintaan kaksi tuntia. Tämän ajan voi jakaa useammalle kerralle. Neuvontapalveluista peritään maksu, joka perustuu sovittuun tuntikohtaiseen vakiokustannukseen. Ruotsin tuomioistuinten verkkosivulla on tietoa tämän vuoden tuntikohtaisesta vakiokustannuksesta. [Tuntikohtainen vakiokustannus ja taksat – Ruotsin tuomioistuimet](#) Jos neuvontapalveluja saava on vähävarainen, voidaan maksu puolittaa. Lapsille neuvontapalvelut ovat yleensä ilmaisia. Jos maksu puolitetaan, saa neuvontapalveluja antanut asianajaja tai lakimies jäljelle jäävän osan valtiolta.

Oikeusapu

Oikeusapua voi saada vain luonnollinen henkilö, eli mm. yritykset ja yhdistykset eivät voi saada kyseistä apua. Tietyissä tapauksissa myös kuolinpesä voi olla oikeutettu oikeusapuun. EU:n jäsenvaltioiden kansalaiset ovat yhdenvertaisia Ruotsin kansalaisten kanssa eli heillä on yhtäläinen oikeus saada oikeusapua Ruotsissa.

Oikeusapua voi saada useimpiin oikeudellisiin asioihin (ks. kysymys 4).

Jotta oikeusapua voitaisiin myöntää, on tiettyjen ehtojen täytyttävä:

1. Hakijan on täytynyt saada neuvontapalveluja vähintään tunti.
2. Hakijan tulot eivät saa ylittää tulorajaa, joka nykyisellään on 260 000 kruunua. Tulojen laskennassa otetaan huomioon henkilön taloudellinen tilanne kokonaisuudessaan, esim. lasten elatusapu sekä omaisuus ja velat.
3. Hakijalla on oltava tarve oikeusapuun neuvontapalvelun lisäksi, ja tätä tarvetta ei voida muulla tavoin tyydyttää.
4. Oikeudellisen asian luonteen ja merkityksen, riidan kohteen arvon ja yleisten olosuhteiden perusteella pidetään kohtuullisena, että valtio osallistuu kustannuksiin.
5. Jos hakijalla on – tai olisi pitänyt olla – oikeusturvavakuutus, tulee sitä käyttää ensisijaisesti.

Ks. digitaalinen opas osoitteessa

<https://www.domstol.se/amnen/rattshjalp/behavior-du-rattshjalp/har-du-ratt-till-rattshjalp>.

Saatavilla on myös opas, jonka avulla voi itse laskea, onko oikeutettu saamaan oikeusapua toimeentulonsa perusteella, ks.

<https://www.domstol.se/amnen/rattshjalp/behavior-du-rattshjalp/rakna-ut-ditt-ekonomiska-underlag/>.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Neuvonta

Kuten edellä kysymyksen 3 kohdalla on mainittu, neuvontapalveluja voi saada kaikkiin oikeudellisiin asioihin.

Tietoja ja neuvoja annetaan esim. seuraavissa asioissa:

- avioliittoa ja muuta yhteisasumista koskevat säännöt
- avioeroa koskevat säännöt
- elatusapu
- testamentti ja perintö
- ostaminen ja sopimuksenteko.

Oikeusapu

Kuten edellä kysymyksessä 3 on mainittu, oikeusapua voi saada useimmissa oikeudellisissa asioissa joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Oikeusapua ei esimerkiksi voi saada asioissa, joissa julkinen puolustusasianajaja tai avustaja voi tulla kysymykseen. Jos henkilö on joutunut rikoksen uhriksi, voi tietyissä tapauksissa kysymykseen tulla asianomistajan oikeusavustaja (ks. [laki 1988:609 asianomistajan oikeusavustajasta](#)). Asianomistajan oikeusavustaja on maksuton rikoksen uhrille. Oikeusavustajan tehtäviin kuuluu asianomistajan avustaminen rikosta koskevien yksityisoikeudellisten vaatimusten esittämisessä, esim. vahingonkorvauksen saamiseksi. Jos henkilölle on järjestetty asianomistajan oikeusavustaja, ei henkilö voi samanaikaisesti saada oikeusapua.

Tietyissä tapauksissa vaaditaan erityisiä syitä oikeusavun saamiseen. Esimerkkinä tästä voidaan mainita ulkomailla käsiteltävät asiat sekä asiat, joissa vaade ei ole selvästi enemmän kuin puolet [hintaperusmäärästä](#).

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Sellaisten tilanteiden varalle, jotka vaatisivat oikeusapuhakemuksen välitöntä käsittelyä, ei ole käytössä mitään erityistä menettelyä. Myös näissä tapauksissa noudatetaan yleisiä prosessioikeudellisia periaatteita eli tapaus tullaan ratkaisemaan niin pian kuin mahdollista.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Tuomioistuinelaitos on laatinut yksinkertaisen [hakulomakkeen](#), jossa on ohjeet lomakkeen täyttämiseksi. Lomakkeita saa oikeusapuviranomaiselta (*rättshjälpsmyndigheten*) ja tuomioistuimista.

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Kuten edellä kysymyksen 6 kohdalla on mainittu, [hakulomakkeita](#) täyttöohjeineen saa mm. [tuomioistuinlaitokselta](#), jolta saa myös lisätietoja.

Oikeusapuhakemuksessa on oltava tiedot mm. kyseisestä oikeudellisesta tapauksesta ja siitä, tullaanko asiaa käsittelemään ulkomailla, onko asian yhteydessä käytetty neuvontapalvelua, onko oikeusapua hakevalla henkilöllä asian kattava oikeusturvavakuutus tai onko sellainen ollut aikaisemmin, sekä tiedot hakijan taloudellisesta ym. tilanteesta.

Hakemukseen ei tarvitse liittää muita asiakirjoja. Ilmoitettujen tietojen vahvistamiseksi voi liittää asiakirjoja.

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Oikeusapuhakemus lähetetään sille tuomioistuimelle tai viranomaiselle, jonka toimivaltaan hakemuksen käsittely kuuluu.

Jos hakemukseen liittyvä oikeudellinen asia on vireillä tuomioistuimessa, lähetetään oikeusapuhakemus tälle tuomioistuimelle. Muussa tapauksessa [oikeusapuviranomainen](#) päättää oikeusavun myöntämisestä.

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Oikeusapuviranomainen tai oikeusapuhakemuksen käsittelevä tuomioistuin ilmoittaa hakijalle kirjallisesti kyseisen viranomaisen tai tuomioistuimen tekemästä päätöksestä.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Jos oikeusapua myönnetään, määrätään samalla oikeusavustaja, joka antaa lisätietoja.

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Oikeusavustajaksi voidaan määrätä asianajaja, muu juristi tai joku muu tehtävään sopiva henkilö. Jos hakija itse ehdottaa sopivaa henkilöä, määrätään hänet oikeusavustajaksi, ellei tästä aiheudu huomattavia lisäkustannuksia eikä ole erityisiä syitä olla tekemättä niin.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Kun oikeusapua on myönnetty, maksaa valtio seuraavat kustannukset:

1. korkeintaan 100 työtunnin korvaus oikeusavustajalle, ellei tuomioistuin toisin päättä
2. kohtuulliset todistelukulut yleisessä tuomioistuimessa ja työtuomioistuimessa
3. kohtuulliset selvityskustannukset, jotka ovat tarpeen, jotta oikeusavun saaja voi hyödyntää oikeuttaan, korkeintaan 10 000 kruunuun (noin 942 euroon) asti
4. asiamiehen kustannukset [oikeudenkäyntikaaren](#) 42 luvun 17 §:n mukaan
5. haku- ja toimituskulut, lisämaksut ja täytäntöönpanokustannukset.

Kustannukset, joita oikeusapu ei kata, jäävät hakijan itsensä hoidettaviksi. Hakijan on kuitenkin mahdollista saada näihin kustannuksiin korvausta vastapuolelta siinä tapauksessa, että hakija voittaa asian käsittelyn.

Jos oikeusapua myönnetään, tulee avun saajan osallistua kustannuksiin maksamalla oikeusapumaksu. Tämä maksu on tietty prosenttiosuus oikeusavustajan kustannuksista. Maksujärjestelmä käsittää kuusi tasoa, jotka riippuvat avun saajan tuloista. Tulorajat on asetettu porrastetusti. Erituloisten prosenttiosuudet vaihtelevat kahden ja 40 prosentin välillä. Se, mihin väliin henkilö sijoittuu ja miten suuren prosenttiosuuden hän joutuu itse maksamaan, määritellään henkilön toimeentulon perusteella. Tämä lasketaan henkilön vuosiansioiden, elatustaakan ja varallisuuden mukaan. Oikeusapumaksua maksetaan oikeusavustajalle sitä mukaa kun kustannuksia muodostuu.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa lopuista kustannuksista?

Jos henkilölle myönnetään oikeusapua, tarkoittaa se, että hänellä on oikeus kaikkiin niihin etuihin, joita Ruotsin oikeusjärjestelmään kuuluu (ks. kysymys 12). Osittaista oikeusapua ei siis ole mahdollista myöntää.

Oikeusapujärjestelmän ohella on sitä vastoin mahdollista saada taloudellista tukea tiettyjen oikeudenkäynnin yhteydessä syntyvien kulujen (matkakustannukset tuomioistuimeen, todistajan kustannukset) kattamiseen. Näin ollen henkilö, joka on osallisena asiassa ja joka on kutsuttu saapumaan tuomioistuinkäsittelyyn, voi saada valtiolta korvauksen matka- ja oleskelukustannuksista, mikäli sitä pidetään kohtuullisena. ([oikeudenkäyntikaaren 11 luvun 6 §](#)) Lisäksi valtio voi, jos se on aiheellista oikeusavun saajan taloudelliseen tilanteeseen nähden, maksaa todistajalle korvauksen välttämättömistä matka- ja oleskelukustannuksista sekä ajanhukasta. ([oikeudenkäyntikaaren 36 luvun 24 §](#)) Mahdollisuus saada korvausta matka- ja oleskelukustannuksista tuomioistuinkäsittelyyn saapumisen yhteydessä ei koske oikeushenkilöitä.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Kyllä, mutta oikeusavustajalle maksettava korvaus kattaa enintään 100 työtuntia. Jos ensimmäisessä oikeusasteessa on jo käytetty 100 tuntia, korvaus ei kata muutoksenhakuoikeusasteen käsittelyä.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Kun oikeudellisen asian katsotaan päättyneen, oikeusapu luonnollisesti loppuu. Pääsääntöisesti oikeusavun saaminen loppuu myös silloin, kun oikeusavustaja on työskennellyt 100 tuntia. Tuomioistuin voi kuitenkin päättää oikeusavun jatkamisesta.

Tietyissä tapauksissa oikeusapu voi lakata etuajassa, esimerkiksi siitä syystä, että henkilö on jättänyt maksamatta oikeusapumaksunsa, tai jos henkilö on antanut viranomaisille vääriä tietoja eikä oikeiden tietojen valossa olisikaan oikeutettu oikeusapuun. Lisäksi oikeusapu voi loppua etuajassa, jos oikeusavustaja on työskennellyt 100 tuntia eikä tuomioistuin ole myöntänyt jatkoa oikeusavulle.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Kyllä. Oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen voi hakea muutosta. Jos päätöksen on tehnyt tuomioistuin, päätöksestä valitetaan samoin menettelytavooin kuin muistakin päätöksistä. Tuomioistuin ilmoittaa päätöksestään kirjallisesti, ja samassa yhteydessä se antaa tietoa myös siitä, miten päätöksestä voi valittaa. Jos päätöksen on sen sijaan tehnyt oikeusapuviranomainen, voi päätöksestä valittaa oikeusapulautakunnalle ([Rättshjälpsnämnden](#)).

17 Keskeyttääkö oikeusapuhakemus vanhentumisajan kulumisen?

Oikeusapuhakemus ei siirrä vanhentumisajan päättymispäivää.

Lisätietoja

Lisätietoja Ruotsin oikeusapujärjestelmästä voi pyytää tuomioistuinlaitokselta, jolta voi myös tilata hakulomakkeita seuraavasta osoitteesta:

Domstolsverket

SE-551 81 JÖNKÖPING

<https://www.domstol.se/amnen/rattshjalp/>

■ Päivitetty viimeksi: 21/08/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.